

Sterilisation af hunmarsvin

En sterilisation af et hundyr betyder, at man ved en operation fjerner æggestokkene. Æggestokkene minder i funktion meget om testiklerne hos handyrene. I æggestokkene dannes nemlig hormoner, der sørger for, at hunnen opfører sig som en hun og kommer i brunst (dvs. bliver parringsvillig) hver 14.-18. dag. En anden slags hormoner, drægtighedshormonerne, dannes også i æggestokkene.

Når et hunmarsvin kommer i brunst, vil der fra æggestokkene løsnes et antal æg, normalt fra 1 til 5. Disse falder ned i æggelederen, hvor de kan befrugtes, hvis hunnen parre sig med en han.

Ved at fjerne æggestokkene opnår man, at hunnen bliver steril, dvs. at hun ikke kan få unger. Det skyldes to ting: for det første kommer hun ikke i brunst, fordi der ikke er nogen æggestokke til at danne brunsthormonerne. For det andet kan hunnen ikke danne æg uden sine æggestokke.

Men hvornår kan det blive aktuelt at få sit hunmarsvin steriliseret? Det kan være en god ide, hvis hunnen har fået et par kuld unger og man synes, hun skal gå "på pension" og ikke få flere unger, men samtidig synes, at det er synd at skille han og hun ad. Det er selvfølgelig enklere og billigere at lade hannen kastrere, men vil man stadig bruge ham i avlen, duer den løsning altså ikke.

I forbindelse med et kejsersnit vil det ofte være en god ide at sterilisere hunnen, for det er ikke sikkert, at hun vil kunne tåle at blive drægtig igen.

Ved en sterilisation lægger dyrlægen det bedøvede marsvin på ryggen, barberer hårene af maven, renses og desinficerer omhyggeligt, og skærer hul i maveskindet og ind i bughulen. Her efter findes æggestokkene mellem alle tarmene og de fjernes en ad gangen. Dyrlægen sørger for at alle blodkar er underbundet, inden æggestokken fjernes.

Nogle dyrlæger fjerner samtidig hele livmoderen, mens andre foretrækker kun at fjerne æggestokkene. Der er fordele og ulemper ved begge metoder.

Til slut sys bughinde, muskler og hud sammen, og dyret får en antibiotika-indsprøjtning mod bakterieinfektioner.

Efter operationen bør hunnen gå alene indtil såret er nogenlunde helet, hvorefter hun trygt kan sættes sammen med hannen igen.

Hverdagen med det gamle marsvin

Giv mig ret: det gamle marsvin er det bedste. Jo længere tid man har levet sammen, jo mere holder man af hinanden! Marsvinet er højt elsket, selvom det begynder at blive småskaldet, krumrygget og tyndere, ja til slut endda mager trods god appetit. Dyret nærmest krymper med årene, det er den naturlige måde for marsvin at ældes på.

Marsvinet når sædvanligvis sin fulde udvikling i en alder af 1½ år, højeste vægt har dyret i 16-18 måneders-alderen, siden følger en nedgang i vægten for hver måned, der går. Et marsvin, som er blevet gammelt (over 4 år) kan leve i bedste velgående, selvom det måske kun vejer halvt så meget som i sin "glansperiode" i 1½ års-alderen. I mere end 10 år har jeg vejet alle mine marsvin en gang om ugen (samme ugedag, samme tidspunkt), så lærer man en del om øgning og mindsning af vægt hos marsvin. En nedgang i vægt på 50-100 g. om måneden er nok ret så normalt for et ældre marsvin, men taber dyret sig 75-100 g. eller mere på en uge, er der noget galt. Det sidste vægttab sker ofte på 1-2 dage, ja af og til på nogle få timer. Et langsomt vægttab, så længe marsvinet æder og "pøller" godt, er helt ifølge naturens orden, og vi må acceptere, at vor ven ældes.

Husk: ser dyret ud til at have det dårligt og lider, så er det dig der har taget ansvaret for dyret, og det er også dig, der må tage konsekvenserne: opsøg dyrlægen og bed om hjælp til en aflivning. Jeg garanterer, at det ikke er slemt for marsvinet (men nok for ejeren).

Lad mig til sidst berette om nogle af min gamle venner:

Bimse: han blev lidt over 7 år, og han er stamfader til de fleste af mine dyr. Helt indtil næstsidste levedøgn sprang han rundt efter mig i køkkenet. Først det sidste halve år holdt han op med at jage marsvinedamer på gulvet, men stadig i buret. Til sidst sov han stille ind, liggende på mit knæ.

Nogle marsvin kan til og med blive lidt kulrede på deres gamle dage, ligesom lille Saratina, som gennem hele sit liv hos mig selv var hoppet ind i sit bur efter aftenrunden på køkkengulvet. En af de sidste aftner hun levede, hylede hun på køkkengulvet og sprang rundt til alle de lukkede bure, uden at kunne finde sit eget. Hun kunne ikke finde hjem længere!

Pelspleje

Hvis man tænker på at anskaffe sig et langhåret marsvin, må man være klar over, at det kræver noget mere af sin ejer end et korthåret. Et langhåret marsvin kan ikke selv holde sin pels ren og fri for filter, så ejeren skal hver dag i gang med kam og børste for at holde pelsen i orden. Forsømmer man det, bare et par dage, bliver pelsen fuld af filterknuder, og så er der som regel kun et at gøre: fat i saksen og klippe dem af! Det er lettest at holde pelsen i det daglige, hvis man klipper den, så den når marsvinet til fødderne. Hvis den bliver længere, skal den bindes op bagi ellers svines den til når marsvinet besørger. Det lyder måske som om det er et stort arbejde at passe et langhårsmarsvin, men hvis man overholder ovenstående, tager det kun ca. 5 min. dagligt at holde pelsen velplejet.

Det er straks et noget større arbejde, hvis man vil have pelsen længere. Hvis man har en god sheltie eller peruaner, som man godt vil udstille med en lang tæt pels, må man i gang med at binde den op med såkaldte wrappers. De består af et stykke træ og køkkenrulle, der holdes sammen af en elastik. De generer ikke marsvinet, hvis de er sat rigtigt på. Man skal især passe på, at der ikke er enkelte hår der strammer.

Hvis de på nogen måde generer marsvinet, kan man være sikker på, at de begynder at gnave dem af. Man kan nøjes med at sætte en wrapper bagpå marsvinet og lade sidehåret være. Det er noget nemmere at passe, for de skal tages ud hver dag, når pelsen børstes ud. Det bedste resultat får man dog, hvis siderne også bindes op. I England, hvor de er rigtig dygtige til det, kan de på en god sheltie opnå en pels på op til 50 cm. længde. Dyrene er lige velkomne i deres respektive klasser, hvad enten de er forsynede med wrappers eller ej. Et klippet langhårsdyr skal udstilles under klassen "klippet langhår".

Et langhåret marsvin, der skal bruges i avl, skal altid klippes ned ellers kan hannen ikke rigtigt komme til for hårene. Når fødslen nærmer sig, skal man sørge for, at hunnen er klippet helt fri for hår bagi, så hun kan gøre sig ordentlig ren efter fødslen. Man skal også sørge for, at ungerne har fri adgang til dievorterne.

Uanset om marsvinet er klippet eller bundet op med wrappers, skal det i bad ca. en gang om måneden, ellers bliver pelsen fedtet og beskidt og vanskelig at holde fri for filter. Brug en katte- eller hundeshampoo til hvalpe og sørg for at skylle alt shampoo ud af pelsen. Bagefter bruges der hårbalsam ellers kan hud og pels godt blive tør af at

blive badet så ofte. Efter badet tørres marsvinet godt med et håndklæde og derefter med en hårtørrer, samtidig med at man børster lidt af og til. Et klippet marsvin tager ikke meget længere tid end et glathåret, men har man bundet pelsen op, kan man godt forberede sig på et par timers arbejde, før pelsen er ren og tør.

Kloklipning

Eftersom marsvinet ikke får slidt neglene på Perus tørre jord, må vi erkende, at det er vores sag at holde dem trimmede. Al begyndelse er svær og mange viger tilbage for selv at gøre det, at skræk for at klippe forkert. Det er ærgerligt, for enten tjener dyrlægen/dyrehandlerne på det - eller værre: det bliver ikke gjort. Konsekvensen af for lange negle er, at de bliver mere og mere krogede, hvorefter de generer trædepuderne og det kan ende med fodbylder og uoprettelige negle.

Hvis du er lidt nervøs kan du først alliere dig med en lille flaske klip-Stop (Apoteket), der standser blødninger, hvis du skulle ramme forkert. Det kan også være en hjælp at få en anden til at holde dyret. Mange anvender en tre-i-ener, fordi den er nem at håndtere, ligger godt i hånden og passer til at slutte sidelæns om neglen, men det er smag og behag, man kan købe forskellige slags sakse hos en dyrehandler til formålet.

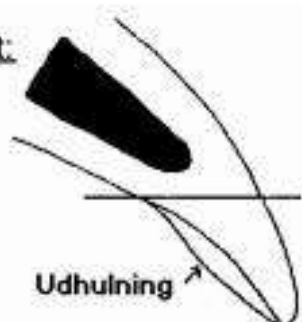
Sæt dyret på skødet og hold det ind til dig med håndfladen, mens tommel- og pegefinger får et fast greb om forpoten (kløerne vil spredes, når fingrene er placeret korrekt), klip neglene med den anden hånd, Bagpoten håndteres ligesådan, men nu er det klippehånden, der trykker dyret ind til dig. Herefter vendes marsvinet og succesens gentages.

Neglen klippes 1-2 mm. Under blodåren, der løber gennem neglen. Blodåren er nem at se på lyse klør, med de mørke må man "sjusse" sig frem. Og skulle uheldet være ude, skal blødningen stoppes. De seje kan klemme om neglen et stykke tid, det vil standse blødningen, eller anvend Klip-Stop på et stykke vat.

Det kan godt være, at dyret protestere idet der klippes, men det gør altså ikke særlig ondt, da der næsten ingen nerver er i det område, og en evt. vedvarende hylen skyldes forskrækkelsen.

Held og lykke - øvelsen skal nok komme! Og husk: at jo tidligere man starter med dyret, jo nemmere bliver det hen ad vejen, så begynd allerede med ungerne - selvom kløerne ikke er lange, kan spidserne altid nippes af!

Rigtigt:

Klip ifølge stregen, enten lige over, eller så klippet følger neglens indvendige bue

Forkert:

Aldrig sådan! - så vil neglen flække

Når marsvinet skal have unger

Det er altid sjovt og spændende at få sit hunmarsvin parret og afvente ungeres fødsel. Selve fødslen er en stor oplevelse både for børn og voksne. De små unger, der efter nogle timer løber muttende rundt, er et syn man aldrig bliver træt af.

MEN, MEN, MEN før du lader marsvinet parre skal du gøre dig klart, hvor du vil gøre af ungerne. Beholde dem alle sammen er noget kun få har plads til. Har du måske venner eller familie der har lyst til at få marsvin, eller har du en aftale med din dyrehandler????

Har du løst dette problem, og dit hunmarsvin mellem 5 og 10 måneder kan hun parres. Er den yngre eller især ældre, når hun skal parres første gang, kan det nemt gå galt. Er et hunmarsvin ikke blevet parret inden hun er 10 måneder, bør man ikke lade hende få unger. Marsvinets bækken vokser nemlig sammen ved et års alderen, og derefter kan hunnen få meget svært ved at føde.

Hunnen må heller ikke være for tyk når den parres, højst 1000 gram for en førstegangsfødende, ellers kan den få drægtighedssyge og dø under graviditeten. Hvis du overholder disse to "regler" og har et sted at gøre af ungerne, er der alt mulig grund til at opleve dit hunmarsvin få unger.

Et hun marsvin kommer i brunst hver 14-16 dag. Når hunnen er blevet parret går hun drægtig i 68-72 dage.

Ungerne fødes med pels og øjne. Allerede få timer gamle løber de selv rundt og nipper til maden. Hunnen dier ungerne i ca. 3 uger.

Når ungerne vejer 300 gram og er minimum 4 uger gamle, kan du tage dem fra moderen. Ikke før.

Tandfejl

Marsvin har, ligesom andre gnavere, et tandsæt, der vokser hele livet igennem. Det gælder både fortænderne og kindtænderne. De sidste ligger gemt langt inde i mundhulen og kan ikke ses, medmindre man bruger specielle instrumenter. Tandfejl kan forekomme både ved fortænder, kindtænder og desværre oftest begge dele på én gang.

Nogle gange er tandfejl medfødte. Så længe moderen giver masser af mælk, klarer en unge med tandfejl sig fint, men når den skal til at tage fast føde til sig, så bliver den skvattet at se på, og den tager ikke på. De andre i kullet vil hurtigt og sikkert vokse sig meget større og mere tykmavede, mens skravlet sygner hen og bør aflives.

I de fleste tilfælde opstår tandfejl dog i en noget højere alder, oftest først efter 3 års alderen. De første symptomer er, at dyret taber sig, selvom det tilsyneladende spiser godt. Måske opdager man at dyret holder op med at spise hårde ting som gulerødder og i stedet foretrækker salat eller æbler. Når marsvinet forsøger at tygge, kan man nogen gange høre en ejendommelig skurrende lyd. Efterhånden spiser dyret mindre og mindre og bliver selvfølgelig tyndere og tyndere. Fordi dyret er meget sultent hele tiden, piber det efter mad og er meget interesseret i maden. Det er meget vigtigt at lægge mærke til dette, for det er en af de bedste måder at stille diagnosen tandfejl. I modsætning hertil ses total appetitløshed ved infektionssygdomme som f.eks. lungebetændelse og tarminfektion. Hvis man har mistanke om tandfejl hos sit marsvin, må man straks gå til dyrlægen for at få tænderne undersøgt. De fleste dyrlæger har instrumenter, hvormed de kan se kindtænderne. Udsigterne for marsvinet afhænger af tandfejls art.

Den mest harmløse form er, hvis marsvinet kun har fejl på fortænderne, f.eks. overbid, underbid, krogede eller buede tænder. Disse fejl rettes let ved klipning, men man bør forberede sig på, at fortænderne skal klippes hver 4. eller 5. uge resten af dyrets liv. Værre er det, hvis kindtænderne er forvoksede eller skæve. Det skyldes ofte, at kæbeknoglen har forandret sig, og derved er skyld i den forkerte vækst. Det er klart, at en sådan lidelse er uheldelig, og marsvinet bør aflives for at undgå yderligere lidelser. Kun i meget få tilfælde, hvor der er udviklet en såkaldt tandspids, kan afklipning af spidsen under narkose muligvis redde dyret.

Tandfejl kan opstå i alle aldre, men oftest hos dyr på 3 år eller derover. Det kan være svært at acceptere diagnosen, for på alle andre punkter er dyret jo sundt og raskt. Her er det nødvendigt at tænke på marsvinet og ikke på sig selv. Forestil dig hvor forfærdeligt det må være, at være skrupsulten og have buret fuldt af dejlig mad, uden at kunne få det ned. Tøv derfor ikke for længe med at få dyret aflivet, for hvem vil se sit marsvin langsomt gå til af sult og afkræftelse? Desværre er der ikke nogen metode til at undgå tandproblemer, hvis man ellers giver sit dyr noget føde at slide tænderne på f.eks. gulerødder, frugtgrene og hø.

Drægtighedssyge

En af de mest betydningsfulde sygdomme hos hunmarsvin i avlsalderen (1/2-3 1/2 år) er drægtighedssygen.

SYGDOMSTEGN: Det højdrægtige hunmarsvin (dvs. i 6. drægtighedsuge eller længere) holder pludseligt op med at spise; selv de mest fristende grøntsager, som hun plejer at guffe i sig lades urørt. Samtidig bliver hun mere og mere sløv. Samtidigt kan der være varierende sygdomstegn (f.eks. vejrtræknings besvær pga. lungebetændelse). Disse øvrige sygdomstegn kan være grunden til at drægtighedssygen opstår eller kommer pga. hunmarsvinets ekstra svækkede tilstand ved drægtighedssygen.

ÅRSAGER: Under drægtigheden forbruger marsvinehunnen en frygtelig bunke energi. Dels skal hun have kræfter til at bære den øgede vægt, dels til at bevæge sig og sidst, men bestemt ikke allermindst energi til ungerens vækst. Energien kan komme to steder fra:

1) fra maden hun spiser eller 2) fra hendes egne energi-reserver.

Hun skal således æde mange flere kalorier end hun plejer. Hvis hun ikke får mad nok et par dage, begynder hun at tære på sit fedtlag. Fedtet bliver omdannet til energi i leveren. Hvis hun får alt for lidt mad eller slet ingenting, vil fedtmobiliseringen simpelthen overskride leverens evne til at omdanne fedtet til energi. Man kan populært sige: fedtet stormer til leveren, der bliver fyldt med fedt og "overanstreges"; dette kan sætte leveren ud af funktion permanent eller i bedste fald midlertidigt. Da leveren har mange livsvigtige funktioner i kroppen, kan dyret ikke klare at overleve med denne fedtlever. Dyret forgiftes af sine egne affaldsstoffer, der dannes ved nedbrydningen af fedtet.

HVILKE DYR FÅR DRÆGTIGHEDSSYGE? Nogle kunne måske fristes til at lave en vittighed ud af det og svare: drægtige hunner! Men det er ikke alle hunner, der rammes, nogle er mere modtagelige (disponerede) end andre. Når man har læst afsnittet om årsagen til drægtighedssyge, vil man kunne forstå, at en sultende han også vil kunne få "drægtighedssyge", men der skal meget mere til, for han skal jo ikke give energi til ungerne. En diegivende marsvinehun kan altså også få sygdommen efter kort tids ophørt ædelyst. Som sagt er nogen mere modtagelige end andre. De som er mest udsatte, er fede hunner, der bliver drægtige. Nogle forsøg

viser, at halvdelen af drægtige, fede hunner får drægtighedssyge. Dette har indtil dato været ensbetydende med dyrets død.

Helt unge, førstegangsfødende hunner får sjældent drægtighedssyge. Alle faktorer, der kan hindre marsvinehunnen i at

spise tilstrækkeligt, kan give drægtighedssyge. Stress er en af de hyppigste årsager (dyret flyttes i et andet bur; bor sammen med et dominerende marsvin; foderskift; transport; støj; kulde/varme osv. osv.). Men som nævnt kan også andre sygdomme give anledning til at dyret ikke spiser. Ved feber holder mange dyr helt op med at æde. Den største brøler, man kan begå, er at sætte sit højdrægtige marsvin på slankekur! Man skal hellere tænke i de baner at sørge for mest mulig ro og bedst muligt foder (rigt på vitaminer – evt. give vitamintilskud).

FOREBYGGENDE: Sæt ikke en fed hun i avlen; først slankes den – dernæst parres den. Hvis der er tegn på ufred, når flere dyr går sammen, så flyt fredsforstyrrelsen, og lad den drægtige hun gå, hvor den plejer. Sæt ikke nye dyr ind i et bur med et højdrægtigt marsvin. Undgå bratte foderskift. Stress ikke dyret ved at tage det op dag og nat. Hvis hun altid har været et tamt dyr, kan man sagtens kæle for hende, bare hun også får fred og ro – og bare man er forsigtig. Giv hende tilstrækkeligt med foder og vitaminer.

BEHANDLING: Hvis først man har en drægtig hun, der ikke vil æde og den skal have bare den mindste chance for at overleve, skal man reagere meget hurtigt. Min erfaring er, at er der først gået mere end 1. døgn uden at den har spist, så kan man faktisk ligeså godt lade dyret aflive. Ganske vist siger man, at hvor der er liv er der håb. Dette gælder bare ikke drægtighedssyge.

Reaktionen består i hurtigst muligt at få dyret til dyrlægen og få ham/hende til at give indsprøjtning med væske med druesukker, evt. binyrebark-hormon og sulfacombin. Ved denne cocktail giver man dyret energi, hvorved man hindrer yderligere fedtmobilisering til leveren. Binyrebarkhormonet styrker i det hele taget dyret og får dyrets egen sukkerproduktion i gang. Måske virker det også sådan, at dyret aborterer, men det er kun en fordel i denne situation. Sulfacombin slår eventuelle infektioner ned. Væske med druesukker (glucose) skal gives jævnlige indtil dyret igen begynder at æde.

Andre behandlingsmuligheder er: kejsersnit eller fremprovokation af abort.

Til dato er jeg ikke bekendt med noget overlevende drægtighedssyge-marsvin. Som det fremgår af første behandlingsforslag, er det en yderst krævende affære at have med sådanne syge dyr at gøre.

Kastration af hanmarsvin

Kastration af et hanmarsvin betyder at man ved en operation fjerner testiklerne. Når et hanmarsvin bliver kastreret ændrer han IKKE adfærd. Han vil stadig parre hunnerne når de er i brunst, men der produceres ingen sædceller så hunnen bliver ikke drægtig. Han vil også stadig "slås" med andre hanner, uanset om disse er kastrerede eller ej. Man kan altså ikke sætte en flok kastrerede hanner sammen i en flok, med eller uden hunner. Dette gælder selvfølgelig ikke en anden han som han allerede er vant til at gå sammen med. Der gælder altså stadig samme forbehold for kastrerede, som ikke kastrerede hanner i forbindelse med "flocksammensætning".

Hvornår kan man lade en han kastrere: Hannen skal være rimeligt udviklet før man kastrerer ham, hvilket han normalt er i 5 måneders alderen.

Hvem skal man vælge at få kastreret:

Har man en god avlshan der laver gode unger, så er det nok ikke lige ham man skal vælge da en han kan parre mange hunner. En mindre god avlshan vil være et bedre valg, da han så kan gå med en større flok hunner der er pensionerede fra avl og hunner der holder en pause i avlen. Har man kun ønske om at have et par marsvin så kan man vælge aldrig at lade dem yngle (få unger) eller lade dem få et enkelt kuld unger (man skal vide hvad man skal gøre med ungerne når de er store nok til at blive taget fra) og derefter at få hannen kastreret. Parret kan så gå sammen resten af livet i "familieidyl". Den bedste "ven" for et marsvin er et andet marsvin.

Hvorfor skal man vælge kastration: Det er et mindre og billigere indgreb at få en han kastreret end at få et hunmarsvin steriliseret.

Inden operationen: Marsvin kan ikke kaste op, så der er altså ingen grund til at de skal faste. Da marsvin jo ikke tåler at undvære mad eller vand i særlig lang tid, kan det tværtimod skade meget mere end det kunne gavne.

Kastrationen:

Indgrebet foretages i fuld bedøvelse. Ved kastration fjernes testiklerne gennem to snit i pungen, et på hver side. Han SKAL sys både indvendigt og udvendigt for at forhindre tarmudfald / brok. Dette er vigtigt at sikre sig gøres ved en kastration.

Efter operationen:

Det er vigtigt at sikre sig at han ikke bliver kold efter operationen, da bedøvelsen gør at de ikke selv kan danne varme nok. Her kan man bruge et par 1½ liters

sodavandsflasker med varmt vand fra vandhanen pakket ind i et håndklæde, som så ligges ind i buret som han kan varme sig opad. Dette gælder selvfølgelig også under transporten hjem efter operationen. Hannen skal gå alene indtil sårene er helet og der ikke er flere levende sædceller. Dette tager ca. 14 dage. Mange vælger at lade hannen gå på håndklæder som skiftes flere gange dagligt de første par dage efter operationen for at forhindre at spåner og andet kan sætte sig i operationssårene.

Komplikationer:

Komplikationer kan være nedkøling og infektion i sårene. Der kan godt være lidt hævelse de første par dage, men er det noget der vokser mere og mere så skal man straks lade dyrlægen se ham efter for eventuelle infektioner.

Det mere tekniske ved operationen:

Marsvinet bedøves og renses hvor snittene skal være i pungen. Hinden om testiklen åbnes efter pungen er blevet åbnet med et snit i hver side. Blodkar og sædstreng sys sammen inden fjernelse af testiklen for at forhindre blødning og efter fjernelsen af testiklen bindes hinden der sad om testiklen sammen. Dette gøres i begge sider af pungen. Til sidst laves et enkelt sting på hver side så såret holdes sammen, men eventuelle væskeansamlinger kan komme ud. Der gives også normalt en smertestillende indsprøjtning som virker i et døgn tid for at sikre marsvinet ikke er besværet ved de få smerter det kan få ved indgrebet.

Marsvinets sprog

Marsvinet er et meget selskabeligt dyr, og både når det er alene, men især ved kontakt med mennesker og andre marsvin, udsteder det en lang række lyde. For den nybagte marsvineejer kan disse lyde virke gådefulde og uforståelige, men der går ikke lang tid, før man lærer lydene at kende og bliver fortrolig med deres betydning. F.eks. vil marsvinet meget hurtigt lære at reagere på lydene i hjemmet. Ejerens fodtrin og lugt bliver velkendte, og når man kommer hjem bliver man mødt af en lang og indtrængende hyl. Også "madlyde" som en knitrende plasticpose eller køleskabsdøren, der åbnes, vil prompte få marsvinet til at reagere.

Marsvinets mange lyde er en af de allerstørste charmer og fornøjelser ved det lille dyr, og det er forunderligt, hvor mange lyde der findes. Blandt mange lyde kan nævnes:

En dyb brummen: en slags advarselssignal. Udstedes når dyret hører fremmede lyde eller der sker en pludselig bevægelse. Er der flere marsvin i rummet, vil de på skift gentage lyden, indtil faren er overstået. En tilsvarende, men ofte vedvarende brummen udstedes af hannen, når han gør kur til hunnen.

Pludren: En kælen hyggelyd ("muttet"), når dyret er i hænder eller to marsvin snakker sammen. Det er et udtryk for social velvære og svarer til kattens spinden.

Hysteriske hvin: En højlydt protest, hvis hannen er for nærgående, eller hvis der er noget andet der ikke passer dyret, f.eks. moderdyret der slikker sit afkom bagi.

Madhylet: En gennemtrængende, langtrukken hyl når dyret er sultent og det hører en lyd, der kan forbindes med fodringstid. Er også en slags kontaktlid mellem to marsvin, der er blevet væk fra hinanden. F.eks. udsteder en unge lyden, når den kommer for langt væk fra sin mor.

"Fårekyllingelyden": En gådefuld lyd, der aldrig er beskrevet i nogen bøger.

Udstedes om aftenen eller om natten, oftest af hunnen lige før hun kommer i brunst. En sjælden gang imellem kan også hanner sige som en fårekylling. Lyden starter svagt og stiger derefter i styrke til en meget kraftig og gennemtrængende lyd, som man slet ikke tiltror så lille et dyr.

Nogen sammenligner lyden med korte kanariefugle-pip udstedt hurtigt efter hinanden. Er der flere marsvin indenfor hørevidde, vil disse reagere ved at stå helt stille og brumme advarende. Det er også karakteristisk, at hvis man bliver vækket om natten af lyden og prøver at snige sig hen til buret, så ophører lyden øjeblikkelig og starter

først igen, når man er kommet i seng og er lige ved at falde i søvn. Mange er stået op i den tro, at der virkelig er sluppet en fårekilling eller en fugl ind i stuen, og er blevet grænseløst irriteret over at lyden ophører, når man kommer derind. Ja nogen har troet, at de var ved at blive rablende vanvittige, før de opdagede, at det var marsvinet, der udstødte den mærkelige lyd. Hvad der er årsagen til den mystiske lyd er altså en stor gåde, og den bliver sikkert aldrig opklaret.

Mad til marsvinet

Én vigtig betingelse for et sundt marsvin, er maden. Et marsvin skal ALTID have adgang til FRISKT VAND og HØ. Ikke alle marsvin drikker lige meget, men især ældre dyr kan få dårlige nyrer og kræver derfor meget vand. Hø er med til at holde fordøjelsen i orden. Høet må aldrig lugte muggent, og husk at fjerne eventuelle tidsler.

Derudover bør marsvinet hver dag have FRISKT GRØNT og fri adgang til TØRFODER. Frisk grønt er meget vigtigt, fordi marsvinet har brug for C-vitaminer. Hvis marsvinet ikke får nok C-vitaminer kan det meget let få skørbug, hvilket ofte medfører døden. Der er specielt meget C-vitamin i alle former for kål, persille, græs, kløver, mælkebøtter og andet grøftegrønt. Har du mange marsvin, er kålrabi eller hvidkål en billig løsning.

Gulerødder, agurk og salat har ikke noget særligt stort indhold af C-vitaminer, men kan gives som godbidder. Dette gælder også diverse frugter. Dog er der mistanke om at saften i frugten (på grund af det store syreindhold) er medvirkende til at marsvinet får læbesvamp. HUSK at fjerne eventuelle levninger, før du giver mere grønt. Et marsvin har brug for 10 mg c-vitamin i døgnet og 2-3 gange så meget hvis den er drægtig.

C-vitaminer i drikkevandet er ikke nogen god løsning. Ikke alle marsvin drikker lige meget, og C-vitamin i vandet nedbrydes meget hurtigt og bliver uvirksomt.

Tørfoder kan være mange ting. Der findes mange forskellige slags, men en god idé er at bruge et pellet foder der består af ensartede piller, tilsat c-vitamin. Derved er der ikke særlig meget spild, og dyrene er dækket ind mht. c-vitamin gennem tørfoderet. Køb helst ikke tørfoder som er pakket i plastposer.

Hvis du overholder denne fodringsvejledning, har dit marsvin alle muligheder for at få et godt og langt liv.

Marsvin og kaniner sammen?

Det kan ikke understreges nok at marsvin og kaniner ikke hører sammen. Desværre ser vi jo ofte marsvin og kaniner gå i samme bure i dyrehandlerne, og derfor tror dyreejere naturligvis at det kan man sagtens. Der er givetvis også nogle få tilfælde hvor man er heldig og dyrene kan enes uden skader på hverken den ene eller den anden part, men optimalt er det ikke. Årsagerne til dette kan du læse herunder:

Styrkeforskellen.

Kaniner er større end marsvin, selv de små hermelin kaniner er noget større end et voksent marsvin. Dertil kommer at kaniner har et kraftigt spark, som let kan skade et marsvin. Hvis dyrene ikke kan lide hinanden og slås, så er det uvægerligt marsvinet der bliver taberen. Ikke neutraliserede kaniner vil sandsynligvis forsøge at parre marsvinet en stor del af tiden. Det stresser ikke kun, men forestil dig en stor kanin der lægger sig oven på et lille marsvin. Det kan let gå galt. Der er flere historier om marsvin der ligges ihjel af kaniner.

Som det sidste kan nævnes at både kaniner og marsvin har skarpe tænder der kan lave meget ravage.

To forskellige arter der ikke taler samme sprog.

Marsvin og kaniner er på ingen måde i familie med hinanden. De taler ikke samme sprog og der kan derfor let opstå konflikter, som marsvinet vil tabe (se ovenfor). Der er også stor forskel på deres sociale adfærd. Marsvin er flokdyr, som har behov for andre artsfæller for at trives. De lever tæt og deles om alt. Kaniner derimod er kolonidyr, hvilket vil sige at de bliver i nærheden af andre kaniner af sikkerhedsmæssige årsager og for at formere sig selvfølgelig. Men de har brug for deres egen private sfære, som godt kan være et temmelig stort areal. Man kan godt se kaniner ligge og nusse hinanden eller ligge tæt, men det er vigtigt at de kan komme langt væk fra hinanden, hvis de bliver uvenner. Af samme årsag anbefales det ikke at holde kaniner sammen. Se evt. Danmarks Kaninavlerforenings hjemmeside: <http://kaniner.dk> .

Hver sit ernæringsmæssige behov

Da der er tale om to helt forskellige arter, er der også stor forskel på hvad de har brug for ernæringsmæssigt. Generelt kan man sige at marsvin ofte har brug for en lidt federe kost end kaniner, og at marsvin har brug for at få tilført C-vitamin i foderet, fordi de ikke selv danner det. Især C-vitaminet er et livsvigtigt krav for marsvinet, og gør at marsvinet har brug for foder specielt til marsvin. Dette foder er så desværre ofte for fedt til kaniner. Det bedste tørfoder man kan give sit kæledyr, er artsbestemt tørfoder, som f.eks. kaninpiller til kaninen og marsvinepiller til marsvinet. Dette foder er sammensat så dyrene får dækket deres ernæringsmæssige behov.

Før du anskaffer dig et marsvin

Kære Kommende marsvineejer

Før du anskaffer dig et marsvin er der nogle ting du bør overveje nøje. Herunder er listet et par ting du bør tage med i dine betragtninger.

Er det tilladt at have dyr hvor du bor?

Tag et kig i din leje kontrakt.

Hvordan kommer jeg af med affald?

Findes der et affalds rum i din ejendom? - og hvis du bor i hus, er der så en genbrugs- eller miljøplads, hvor du kan aflevere affaldet?

Marsvineaffald går under kategorien "småt og brandbart", IKKE haveaffald.

Marsvin og allergi?

Marsvin er et pelsdyr, hvor det ikke kun kan være pelsen, men også den daglige brug af hør som indeholder støv der kan give allergi problemer.

Kontakt din læge og få taget en priktest eller blodprøve hvis der er risici for at der kan være allergiproblemer. Husk også, hvis der bor flere i husstanden, at få tjekket hele familien.

Har du venner/familie som ikke kan tåle marsvin og hvad det indebærer, bør du tænke over hvordan du kan indrette dig, så de stadig kan komme på besøg.

Når du anskaffer dig et marsvin, skal du huske følgende:

Marsvin er sociale dyr, så det vil være en fordel at have to sammen. Med mindre du vil have unger, skal du nok vælge to af samme køn.

På DMKs hjemmeside kan du læse mere om at sætte marsvin sammen.

Hvad skal du bruge?

1 bur af passende størrelse

Minimum 1 vandflaske pr. bur.

1 flaske renser eller groft salt til at rense flasken.

1 foderskål.

1 neglesaks

1 lille fejekost (tilbehør til at rense bur med)

1 fejeblad (tilbehør til at rense bur med)

1 transportkasse hvis marsvin bliver syg og skal til dyrlæge.

Tørfoder som er beriget med C-vitamin

Hø (til at spise, og evt. til at putte i)

Evt. en høhæk

Spåner så du kan rense bur efter behov.

Variierende grønt (se evt. DMK's særtryk omkring "Mad til marsvinet" eller de andre omkring marsvinets kost og c-vitamin)

Affaldssække (tilbehør til at rense bur med)

Ekstra udgifter:

Penge til akut brug for dyrlæge, medicin.

Transport til og fra dyrlæge/apotek.

Evt. udgifter til ferie pasning - hvem passer marsvin hvis du ikke har mulighed for det.

Marsvineunger:

Der er ikke noget sødere end marsvineunger, og det kan være fristende at lave et kuld. Men du skal huske på at du enten selv skal have plads til ungerne, eller få dem afsat andet sted, og du kan ikke være sikker på at dyrehandleren kan aftage dem.

Derudover skal det tages i betragtning alle de risici der er ved at sætte en hun til han for at få unger. Der er mange komplikationer der kan tilståde undervejs – som f.eks. drægtighedssyge eller problemer med at føde ungerne. Dette skal også tages i betragtning, ligesom eventuelle dyre dyrlægebesøg uanset tidspunkt på døgnet eller ugedag, hvis der opstår problemer.

Pleje af dit marsvin:

Afhængig af hvilket marsvin du vælger, kan der følge nogle ekstra pleje ting med. Alle marsvin skal have klippet kløer, da de som hos mennesker gror hele livet. Det samme gør pelsen på et langhåret marsvin, og den skal klippes og redes, måske endda vaskes. Vælger du et "skinny" marsvin – altså et hårløst marsvin, må det under ingen omstændigheder gå koldt. Det er derfor en god idé, først at sætte sig ind i eventuelle

specielle forhold eller pleje, ved de dyr du påtænker at anskaffe dig.

Mere information om marsvin:

På Internettet er der forskellige forums, hvor du kan melde dig ind og få mere viden om marsvin. Du kan også klikke rundt herinde på hjemmesiden hvor der ligger adskillige særtryk omkring pasning og pleje af marsvin.

Vi håber du bliver glad for dette kærlige og trofaste lille dyr

Pasningsvejledning til marsvin

Fakta om marsvin:

Alder og størrelse: Marsvin bliver omkring 4-5 år, enkelte helt op til 10 år. Et fuldvoksnet marsvin vejer omkring 900-1200 g. Enkelte racer bliver lidt større og kan veje helt op til 1600-1700 g. (f.eks. sølvagouti-hanner).

Kønsmodning: Oplysninger fra diverse bøger om hvornår marsvin bliver kønsmodne har vist sig ikke altid at passe. Det er set at hun marsvin er blevet kønsmodne blot få uger gamle, mens hanners kønsmodenhed ser ud til at afhænge mere af deres vægt, således at man må regne med at en han *kan* være kønsmoden når han vejer omkring 350 g. Selvom de bliver meget tidligt kønsmodne, betyder det ikke at marsvinehunner har godt af at blive mødre, mens de selv kun er unger. **Det er derfor vigtigt at hunner og hanner går adskilt i dyrehandlen, så man ikke risikerer at få en drægtig marsvineunge med hjem.** DMK anbefaler at man ikke sætter sine marsvinehunner i avl før de er min. 6-7 måneder og vejer ml. 800 og 1000 g., men heller ikke senere end ca. 10 måneder, da de skal have født deres første kuld inden de er 1 år gamle. Det er vigtigt at hunnen er voksen, og at hun ikke er for fed, når hun sættes til han. Fede marsvin har en øget risiko for at udvikle drægtighedssyge under drægtigheden. Ligeledes har også hanner godt af at være af en vis størrelse, da de bruger en del energi på kurtiseren, og de derfor kan blive meget ranglede hvis de er for unge når de sættes til hun.

Drægtighed: Marsvinehunner kommer i brunst hver 16.-18. dag. De går drægtige i 68-72 dage og føder kuld på gennemsnitligt 2-4 unger, som er fuldt udviklede ved fødslen (i modsætning til mange andre gnaverarter), og hurtigt er i stand til at følge med deres mor rundt.

Fravænning: Dansk Marsvineklub anbefaler at ungerne ikke tages fra deres mor, **før de er mindst 4 uger gamle og vejer mindst 300 g.**

Særlige foderbehov: Marsvin er et de få dyr, der ikke selv er i stand til at producere C-vitamin. De skal derfor have tilført 10 mg. C-vitamin (drægtige hunner 20 mg.) dagligt, for ikke at lide af mangelsygdomme. Dette gives bedst ved at fodre

med C-vitaminholdigt grønt og tørfoder til marsvin beriget med C-vitamin. C-vitamindråber i vand må frarådes, da de hurtigt nedbrydes og det kan være svært at sikre at marsvinet indtager det.

Et eller to marsvin? Marsvin er meget sociale dyr, og har det bedst hvis de er flere sammen. Marsvin der går flere sammen er mere livlige og snakkesaglige end marsvin der går alene. To marsvin kræver ikke så forfærdelig meget mere pasning end et, og hvis det kniber med tiden til at kæle med marsvinene, så har de i det mindste hinanden, hvorimod et marsvin, der går alene, vil have brug for meget opmærksomhed fra sin ejer for at trives. Vælger man at have to marsvin, kan man enten have to hunner eller to hanner sammen. De enes som regel fint hvis man sætter to unger sammen, eller en unge og en voksen, hvorimod det kan være lidt sværere hvis man sætter to voksne sammen. Man kan naturligvis også vælge at have en han og en hun, men så kan man forvente at få unger fra dem jævnligt. Selvom marsvin kan formere sig allerede få uger gamle, bør man ikke sætte en hun i avl før hun er 6-7 måneder, men heller ikke senere end ca. 10 måneder, som nævnt ovenfor. Den sidste mulighed er at have en kastreret han og en hun til at gå sammen. Kastration fjerner muligheden for at få unger, men hanmarsvinet beholder sine instinkter og kan sagtens finde på at parre hunnen, når hun er i brunst.

Selvom marsvin er sociale dyr, må det frarådes at holde dem sammen med andre dyr, som f.eks. kaniner. De taler ikke samme sprog, spiser ikke det samme, og har ikke det samme sociale behov. Og så kan det meget let ende med alvorlige skader og sågar dødsfald for marsvinet.

Buret: Jo mere plads marsvinet har at bevæge sig på, jo bedre. Jo flere marsvin, jo større bur. I bunden lægges træspåner til at opsuge urin, og ovenpå kan man lægge en bunke hø, et træhus, en gammel urtepotteskjuler eller lignende, som marsvinet kan gemme sig i. Halm bruges normalt ikke til marsvin da det suger dårligt og ikke indeholder den samme værdifulde næring som hø. Derudover bør buret indeholde en foderskål til tørfoder, en vandflaske (eller alternativt en vandskål, som dog skal rengøres hyppigt), og en saltslikkesten, der bør hænge et andet sted i buret end ved vandflasken. For at aktivere og adsprede marsvinet på en sund måde, kan man give

det grene fra æble-/pæretræer, birk eller pil. **NB:** Hyld er giftigt! Og grene fra stenfrugttræer er muligvis også skadelige.

Spånerne i buret bør skiftes 1-2 gange om ugen, alt efter hvor stort det er og hvor mange marsvin der går i det. I samme forbindelse kan man rengøre foderskålen og vandflasken. Placering af buret: Undgå træk og direkte sol. Begge er skadelige for marsvinet. Marsvin har ikke pels med underuld, som andre dyr, og tåler ikke at bo ude om vinteren. De kan klare sig i temperaturer ned til 10 grader. Om sommeren tåler de ikke de meget høje temperaturer, og man skal være opmærksom på om de får hedeslag hvis temperaturen kommer over 28 grader.

Foder: Marsvin er vegetarer og bør fodres dagligt med følgende:

- **Tørfoder:** Det bedste tørfoder man kan give sine marsvin er tørfoder i pilleform specielt lavet til marsvin, f.eks. marsvinepiller med C-vitamin. Mange færdige müsli-blandinger indeholder meget korn og andet med højt kalorieindhold, som *kan* være skadeligt for marsvinet, hvis det får for meget af det. Herudover sikrer man at marsvinet får det den har behov for, hvis foderet er i pilleform, fremfor en müsli hvor marsvinet let kan sortere det kedelige fra.
- **Grøntfoder:** Man bør give sit marsvin grønt hver dag. Der er meget at vælge imellem, men det smarteste er at give grønt, der indeholder meget C-vitamin, som er livsnødvendigt for marsvin, og som de skal have gennem kosten. Nedenfor følger nogle eksempler på det mest gængse grøntfoder.

Godt og sundt grøntfoder, med masser af C-vitamin: Peberfrugt, broccoli, hvidkål og andre kåltyper. Om sommeren kan man også høste grønt i naturen, blot man sørger for at gøre det et sted, hvor der ikke bliver luftet hunde eller kører mange biler. Græs, mælkebøtteblade og skvalderkål er nogle eksempler på foderplanter.

Mindre velegnede er: Gulerødder, pga. deres dårlige phosphor-calcium forhold(dette kan dog modvirkes hvis man fodre med tilsvarende hvidkål); frugt og tomat, pga. den syre de indeholder, og for frugtens tilfælde, pga. fructose som feder; persille og spinat pga. deres indhold af oxalsyre, som binder kalk;

salat pga. det ikke indeholder meget næring. Disse bør man give i mindre mængder, f.eks. som godbidder.

Giftigt er: avocado og rå kartoffel, samt hyld.

Agurk: er meget vandholdigt, men indeholder ellers ikke megen næring. Det er en god og sund godbid, og meget velegnet til at tilføre ekstra væske på varme dage.

NB: hvis man giver foder som marsvinet ikke er vant til, bør man starte langsomt op og kun give lidt ad gangen, for at marsvinets mave kan vænne sig til det, så den ikke får diarré. Ligeledes bør man undlade at give for vådt og for koldt foder.

- **Hø:**

Marsvin har brug for at have fri adgang til hø, da det er deres basisfoder og nødvendigt for at sikre en god fordøjelse. Høet skal helst være godt spisehø. For at forhindre at høet bliver svinet til af urin, kan man anvende en høhæk.

- **Vand:** Man bør give marsvinet frisk vand dagligt.

Anden pasning: Marsvinet skal have klippet kløer ca. en gang om måneden. Hvis ikke de bliver klippet, vokser de skævt, bliver snoede og kan risikere at vokse ind i trædepuderne på poten. Pas på ikke at klippe de mørke nerver i kloen over. Er man i tvivl om hvordan kløer skal klippes, kan man nok få opdrætteren, dyrehandleren eller dyrlægen til at vise hvordan. Vi henviser desuden til DMKs særtryk "Klokklipping".

Langhårede marsvin skal have redt pelsen flere gange om ugen. Det er vigtigt at undgå at pelsen filtrer, da det gør ondt på marsvinet. Den bedste måde at undgå det på er at holde pelsen fornuftigt kortklippet og rede den jævnlige. Et langhåret marsvins pels vokser hele livet, og kræver derfor altid ekstra pleje.

Marsvin kan også vaskes efter behov. Brug varmt/lunt vand og en shampoo og balsam beregnet på dyr. Undlad at vaske hovedet. Husk at tørre marsvinet godt (f.eks. med hårtørre) inden det sættes i bur, for at det ikke skal blive forkølet.

Værd at vide om opdrætternavn:

Ansøgning om opdrætternavn kan påbegyndes, når du har været medlem af DMK i minimum 4 mdr. og det kan tages i brug når det er godkendt, og du har været medlem af DMK i minimum 6 mdr. Hvert medlem kan desuden kun have ét opdrætternavn, men man kan godt være flere mennesker der benytter ét opdrætternavn. Dette skal dog meddeles skriftligt til stambogskontoret, så det kan komme i AT.

Et opdrætternavn er bindende, og kan ikke udskiftes til et andet, med mindre man er under 18 når det godkendes, så kan det ændres i det år ejeren af opdrætternavnet fylder 18.

Har man fået godkendt et opdrætternavn, og man senere melder sig ud af DMK, bliver opdrætternavnet beskyttet i 10 år efterfølgende, så andre ikke kan få godkendt samme opdrætternavn i den periode. Melder man sig så ind igen i løbet af de 10 år, får man automatisk det godkendte opdrætternavn tildelt igen.

En undtagelse fra det er dog, hvis opdrætternavnet aldrig er blevet brugt efter godkendelse, så slettes det pr. 1. april samme år som medlemskabet er ophørt og beskyttes ikke efterfølgende.

Når du ansøger om et opdrætternavn, og får det godkendt, accepterer du automatisk DMK's opdrætterfolder, og lover at overholde denne. (Se folderen her:

<http://www.marsvineklub.dk/Regler-vedtaegter/VejledningNyOpdraetter.html>)

Sådan får du et opdrætternavn:

1. Find på 2-3 stk. navneidéer i prioriteret rækkefølge. (1 er det du helst vil have, 2 næstbedst osv.). Opdrætternavnet må max være på 15 anslag og må ikke indeholde tal eller specialtegn. Det må desuden ikke være anstødeligt.

2. Disse forslag sendes til den opdrætternavn-ansvarlige (se her:

<http://www.marsvineklub.dk/Stambog.html> for hvor det skal sendes til) og skriv også om det er fornavn (som f.eks. "Dyregrottens"), eller efternavn (som f.eks. "von Langballe").

3. Den opdrætternavn-ansvarlige tjekker herefter i databasen om opdrætternavnet du ønsker, er i brug eller brugt indenfor de sidste 10 år. Hvis det ikke er det, sender

vedkommende et girokort på 250 kr. som du har 1 mdr. til at betale. Når det er betalt, kommer det i det næstkommende nr. af AT (såfremt det registreres som betalt inden fristen for AT, ellers kommer det i det næste).

4. Det er herefter i AT, som ansøgning om opdrætternavn og så har alle DMK medlemmer 14 dage til at gøre indsigelser imod det, hvis det ligner deres egne eller er anstødeligt.

5. Hvis der ikke er nogle indsigelser og der er betalt, kommer navnet så i næste nr. af AT som godkendt opdrætternavn, og du kan så bruge navnet til alle unger der efterfølgende bliver født hos jer. Det kan ikke bruges med tilbagevirkende kraft, på allerede fødte unger.

6. Opdrætternavnet er beskyttet 10 år efter udmeldelse af DMK.

Hvordan bruges det så?

Et opdrætternavn bruges til unger født hos den person, der er indehaver af opdrætternavnet. Alle unger, der fødes **efter** opdrætternavnet er godkendt, kan stambogsføres med navnet som fornavn eller efternavn (afhænger af hvordan du har valgt det til at være).

Har du valgt et opdrætternavn der hedder "**Julemandens**" som **fornavn**, kan dine unger altså komme til at hedde "**Julemandens** Busse".

Har du i stedet valgt et opdrætternavn der hedder "**von Julemand**" som **efternavn**, kan dine unger i stedet komme til at hedde "Busse **von Julemand**".

Man skal dog være opmærksom på i forbindelse med at købe/sælge drægtige hunner, at den opdrætter der har ret til at kalde ungerne sit opdrætternavn, er den opdrætter der ejer hunnen på fødselstidspunktet.

Så sælger du en drægtig hun, der føder efter hun er købt af en anden opdrætter, så er det den anden opdrætters opdrætternavn, der skal på ungerne.

Et dyrehandlarmarsvin kan ikke få dit opdrætternavn, da den jo ikke er født hos dig, men hvis den får unger kan disse unger godt få dit opdrætternavn, hvis du ejer den når ungerne bliver født og dit opdrætternavn er godkendt inden.

Værd at vide om stambogsføring:

Det er et stort og helt ulønnet arbejde (som alt andet i vores klub) at være stambogskasserer, men vi kan alle være med til at gøre arbejdet lidt lettere for stambogsføreren ved at udfylde stamtavleansøgningen korrekt. Hvis man udfylder blanketten og senere selv finder ud af at man har lavet fejl – så koster det prisen for en ny stamtavle at få den rettet og stambogsføreren skal bruge unødvendig tid på at rette noget der er lavet en gang tidligere.

Derfor kommer der her nedenunder en guide til at udfylde stambogsblanketterne korrekt.

BLANKET TIL STAMBOGSFØRING, enkelt	
Indsenders navn:	Feltet skal udfyldes.
Adresse:	Feltet skal udfyldes.
Postnummer og By:	Feltet skal udfyldes.
Telefon nr. (om aften):	I tilfælde af spørgsmål Medlemsnr: Husk det!
Fars stambogsnr:	Hvis dette haves, ellers skriv ukendt.
Fars navn:	Hvis dette haves, ellers skriv ukendt.
Mors stambogsnr:	Hvis dette haves, ellers skriv ukendt.
Mors navn:	Hvis dette haves, ellers skriv ukendt.
Marsvinets navn:	Der kan påføres opdrætternavn hvis man har et godkendt opdrætternavn, og man ellers følger reglerne for stambogsføring med opdrætternavn. Se yderligere information på hjemmesiden omkring regler omkring navne. Feltet skal udfyldes.
Født den:	Udfyldes i formatet dd-mm-åååå uden mellemrum. Feltet skal udfyldes.
Køn:	Husk at udfylde om marsvinet er en han eller en hun.
Race og evt variant:	Husk at udfylde racen, altså om det f.eks. er en Sheltie, Teddy el. andet.
Farve (farver) og evt. øjenfarve:	Farve(r) udfyldes i formatet farve1/farve2/osv. uden mellemrum og bagefter skrives evt. øjenfarven hvis denne er nødvendig.

BLANKET TIL STAMBOGSFØRING, kuld

Indsenders navn: **Feltet skal udfyldes.**

Adresse: **Feltet skal udfyldes.**

Postnummer og By: **Feltet skal udfyldes.**

Telefon nr. (om aften): **I tilfælde af spørgsmål** Medlemsnr: **Husk det!**

Fars stambogsnr: **Hvis dette haves, ellers skriv ukendt.**

Fars navn: **Hvis dette haves, ellers skriv ukendt.**

Mors stambogsnr: **Hvis dette haves, ellers skriv ukendt.**

Mors navn: **Hvis dette haves, ellers skriv ukendt.**

Kuld født den: **Udfyldes i formatet dd-mm-åååå uden mellemrum. Feltet skal udfyldes.**

1) Marsvinets navn: **Der kan påføres opdrætternavn hvis man har et godkendt opdrætternavn, og man ellers følger reglerne for stambogsføring med opdrætternavn. Se yderligere information på hjemmesiden omkring regler omkring navne. Feltet skal udfyldes.**

Køn: **Husk at udfylde om marsvinet er en han eller en hun.**

Race og evt variant: **Husk at udfylde racen, altså om det f.eks. er en Sheltie, Teddy el. andet.**

Farve (farver) og evt. øjenfarve: **Farve(r) udfyldes i formatet farve1/farve2/osv. uden mellemrum og bagefter skrives evt. øjenfarven hvis denne er nødvendig.**

2) **Punkt 1 gentages for hver unge nedefter**

Hvis du er i tvivl omkring race eller farve, kan du medsende et godt billede til stambogen, eller søge råd ved andre opdrættere/fora om marsvin.

Afvist, hvad så!!!!!!

Ved indtjek har DMK uddannet nogle personer, der kan sidde og tjekke dyrene, når I ankommer til en udstilling, således at vi kan undgå at få syge dyr ind på udstillingen, og dermed sprede smitte til andre opdrættere og udstilleres dyr på udstillingen.

Når disse personer, sidder og tjekker jeres dyr, så gør de det altså ikke, for at genere jer, men simpelthen for at være sikre på, at vi (DMK) ikke får syge dyr ind på en udstilling.

*Indtjekkere
i arbejde*

Det er et enormt arbejde at tjekke alle disse dyr inden en udstilling.

Derfor kan DMK's indtjekkere godt virke stressede, og derved kan en afvisning mange gange komme til at virke som om man er uønsket på udstillingen, dette er absolut ikke tilfældet.

For at sikre at indtjekkeren husker at få håndklæde og kittel skiftet, sker dette straks efter afvisningen. Derfor kommer den afviste person, meget let til at føle sig uønsket. Håndklæde og kittelskifte sker til dels også for at udelukke yderligere smitte. Desuden skal indtjekkeren huske at desinficere sine hænder med hånd gel.

Vi vil så med dette særtryk prøve at give et lille indblik i, hvad DU som person kan gøre, og hvor du skal søge hjælp.

- 1) Det mest alvorlige at blive afvist for (det gælder hele husstanden) er, hvis indtjekkeren finder synlige forandringer i pelsen, med sår i armhulen og sår på kroppen, DET er et tegn på, at dyret måske har Sellnick, som er marsvineskab.

Dette kræver at du behandler, alle dine dyr med f.eks. IVOMEK, og det skal gøres 2 gange, med 10 dages mellemrum. Doseringen er som følger:

- Voksne dyr over 500 g.: 0,2 ml.
- Ungdyr under 500 g.: 0,1 ml.
- Diende unger: 0,05 ml.

Da IVOMEK er noget der ikke kan købes i håndkøb, skal du til dyrlæge med dine dyr. Dyrlæger kan sagtens vælge at behandle med andre midler, såsom f.eks. Stronghold eller andet, her beskrives blot behandling med IVOMEK.

Sellnick kan også være stressbetonet, og da det er meget stressende for dyret at deltage på en udstilling, kan der komme pelsforandringer på den måde.

Hvis dine dyr har Sellnick, og ikke bliver behandlet for det, kan det medføre døden. Dyr man ikke kan se noget på, er som regel raske smittebærere.

- 2) Det næste der fører til at hele husstanden afvises er lus. Dette er et lille dyr der findes i bunden af pelsen, og den står og vrikker. Farven er som regel lys på de mørke dyr og rødlig på de lyse dyr. Dette kan behandles med Frontline, og der skal man være særlig opmærksom på, at man når helt ned til huden, da det er der lusene findes.
- 3) Hvis man har mange dyr der er magre og underernærede, bliver du også afvist, men dette sker pga. at det kan påvise stor mangel på pasning af dine dyr.

Dette er de ting der medfører, at man ikke kan udstille på den udstilling og som kræver, at man tager ekstra handling omkring sine dyr.

Men det betyder ikke, at man som person, ikke må være på udstillingen som tilskuer, bare man lige tænker på at få vasket hænder og evt. skiftet bluse eller lagt jakken, så man ikke smitter, hvis man tager dyr op, f.eks. salgsdyr, eller venners, som man hjælper, med at udstille.

Så er der desuden nogle grunde til, at man ikke kan få alle sine dyr ind, men det er kun enkelte dyr det omhandler, og disse dyr skal anbringes i en transportkasse og sættes i et karantæne rum, hvor der så ikke vil være adgang før udstillingen

lukker. Man skal så have sørget for, at man har fodret og vandet sine dyr inden de kommer i rummet.

Følgende ting kan være årsagen til at enkelte dyr ikke kommer ind:

1) **Bylder**; De findes som regel omkring halsen og under kæben. De bliver som regel kaldt pubertets bylder, da de oftest findes hos ungdyr. De vil bryde på et tidspunkt, og da det smitter, er det vigtigt, at dyret går alene når den brister. Man renser med Klorhexedin og smører med noget salve, der kan hele såret.

2) **Sår**; Friske blødende sår der måske er opstået fordi de har gået sammen med andre under transport, og har sloges lidt. Desuden kan dyrene have betændte gamle sår, også dette vil føre til at dyret ikke kommer ind.

3) **Forkølelse og øjenbetændelse**; Dette medfører også at dyret ikke kommer ind, og er som regel tegn på at dyret får træk og/eller går i meget svingende temperatur. Behandling er Baytrill eller andet antibiotika mod forkølelse og alm. øjendråber mod øjenbetændelse.

4) **Drægtige hunner**; Vi ved godt at dyret sikkert ikke har været i nærheden af en han ☺, men i 90 % af tilfældene er det altså rigtigt, når en indtjekker siger, at dyret er drægtig. Hvis ikke den er drægtig, er det som regel en cyste, hvilket ikke er skadelig for dyret, med mindre det er kræft og det kan man ikke sige som indtjekker.

5) **Læbesvamp**; hvis dyret har læbesvamp med sår, vil det også medføre at dyret ikke kommer ind, og her er behandlingen atamon mod svamp.

6) **Underernæret dyr**; hvis du har et dyr, der er undernæret eller magert, kommer det heller ikke ind, og her er den eneste behandling mere at spise.

Vi ved godt, at det føles som en meget ubehagelig situation at blive afvist, men man skal huske på, at det blive gjort for at hindre at andre dyr bliver smittet.

Som afvist kan man altid søge hjælp hos de udstillingsansvarlige og/eller indtjekkerne, de er altid villige til at hjælpe med råd og vejledning.

Mange gange kan man selv hjælpe til, for at undgå en afvisning. Man kan som udstillere, kigge sine dyr ekstra efter, inden man ankommer til en udstilling og så lade den/de dyr, som man er meget i tvivl om blive hjemme, det er trods alt bedre at lade en eller to blive hjemme og så udstille resten, end slet ikke komme ind på udstillingen.

Hvis det sker at, man bliver afvist, er man ikke stemplet i klubben. Mange af vores "gamle" udstillere har prøvet at blive afvist og det virker som regel, som en rød klud på mange, da man let kommer til at føle, at man ikke passer sine dyr ordentligt, eller har købt syge dyr. Men man skal bare få sine dyr ordnet og så komme igen til den næste udstilling.

Vi håber med denne vejledning, at have givet et lille indtryk i, hvad der foregår omkring et indtjek og hvis det utænkelige sker, at man bliver afvist.